

IYOR²⁰⁰⁸
INTERNATIONAL YEAR OF THE REEF

Ang mga Panimpalad ni Sammy ug Tina sa Tanggapahan

Libro nga
koloranan

ICRAN
International Coral Reef Action Network

UNEP

MCS
Marine Conservation Society

Kining libro nga koloranan unang gihimo sa panagtambayayong sa International Coral Reef Action Network (ICRAN), ubos sa pang edukasyon ug pagpalambo sa kasayuran nga bahin sa Semporna Islands Darwin Project, nga gidumala sa Marine Conservation Society and Sabah Parks. Kining ikaduhang edisyon sa libro gihubad sa pulong Binisaya pinaagi sa panagtambayayong sa Coral Cay Conservation (CCC), Project Seahorse Foundation for Marine Conservation (PSF), ug suporta sa United Nations Environment Program, aron pagpalapad sa mga kalihukan sa pagpauswag sa kasayuran nga gikinhanglan aron maampingan ang mga nagkadaiyan buhilaman sa tanggapahan ug ang mga lomulupyo nga nagsalig niini.

© Marine Conservation Society www.mcsuk.org www.sempornaislandsproject.com Guhit ni © Bob Foster-Smith
Storya ug desinyo Elizabeth Wood and Nicola Barnard, 2007

Ang mga Panimpalad ni Sammy ug Tina sa Tanggapahan

Ang Tanggapahan importante kaayo sa katawhan, sila ang naghatag kanato og trabaho, pagkaon, proteksyon sa dagkung balud ug bagyo.

Daghan kaayong mananap sa kadagatan, apil na ani ang mga isda nga atong gikaon, sila nagsalig sa tanggapahan nga maghatag kanila ug pagkaon, puluy-anan ug lugar nga sakto kapuy-an sa ilang mga anak o semilya.

Ang tanggapahan huyang, ug hinay kaayo ang ilang pagtubo. Ang kaudat nga gihimo sa katawhan sa atong tanggapahan mas dali itandi sa ilang katakus pagpahiuli sa ilang kaugalingon. Namiligro na ang mga tanggapahan sa tibuok kalibutan.

Kini ang sugilanon sa duha ka mga mananap nga nagpuyo sa tanggapahan, si Sammy, Lipti ug Tina Pawikan. Usa ka adlaw ni-ana, ang ilang malinawon nga pagpuyo giguba sa mga mananagat pinaagi sa paglabay ug dinamita ngadto sa dagat, nga mipatay sa ilang mga kahigalaan ug mibung-kag sa mga tanggapahan nga nagpalibot kanila. Samtang si Sammy ug Tina nangita og luwas nga lugar nga kapuy-an, sila nakatagbo og lain nga piligro. Sa ngadto - ngadto nakakita sila og agi-anan padulong ngadto sa luwas nga tanggapahan diin sila nagpuyo nga malinawon ug nagpasanay sa ilang mga anak.

Unsa ang imong ikatabang aron mapanalipdan ang mga tanggapahan ug uban pang mga manahap sama ni Sammy ug Tina?

Ipaambit kining maong libro ngadto sa imong pamilya ug mga higala ug ipasabot kanila nga kun ang katawhan padayon nga mogamit og dinamita, pukot, ug hilo sa tanggapahan kini maoy hinungdan sa pagkawala sa mga tanggapahan ug isda sa sunod nga mga katuigan.

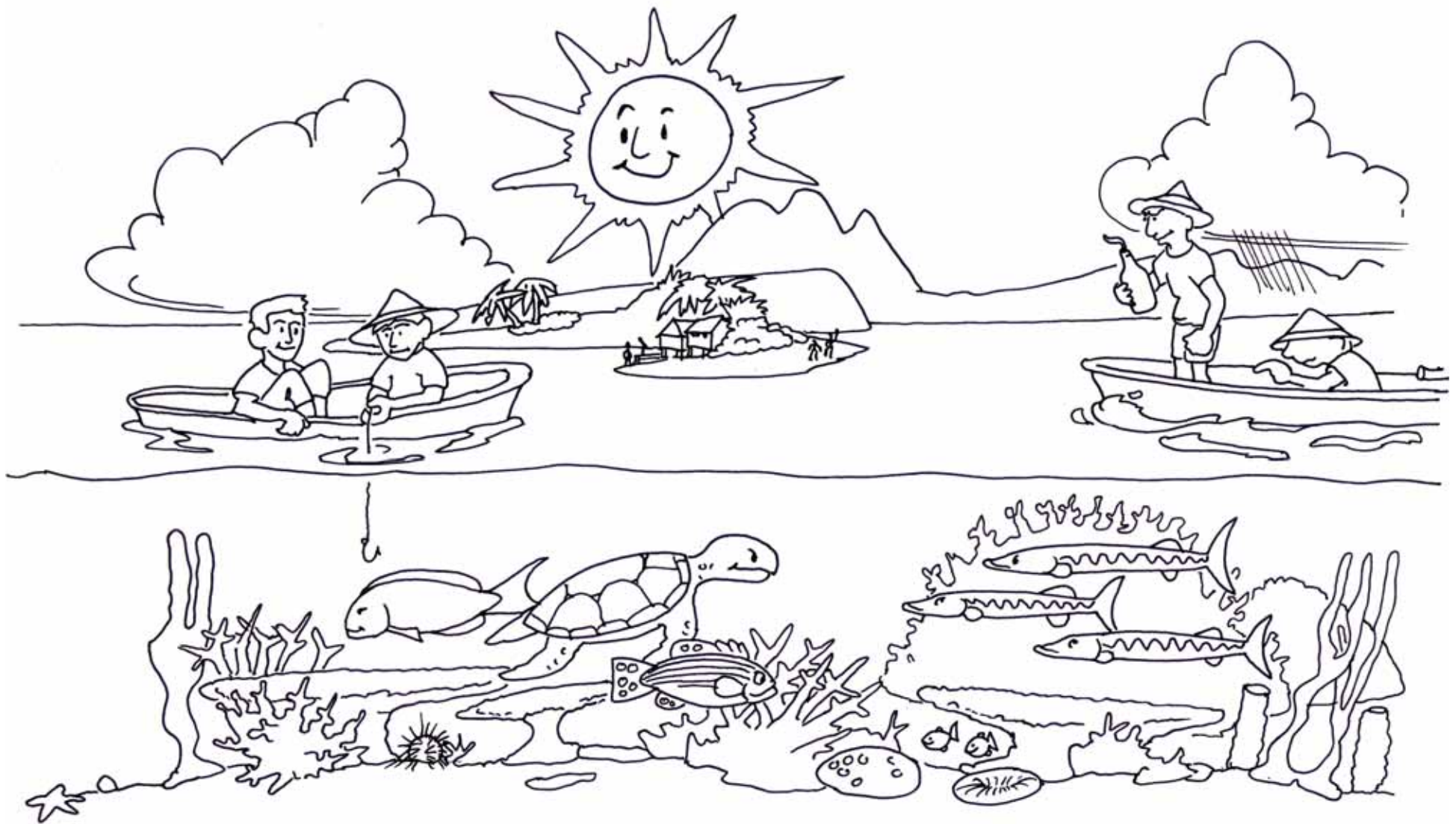
Maglingaw kamo, inyong suportahan, ug ipasigarbo ang inyong lokal nga parke sa kadagatan. Kini gimugna aron moarang-arang ang kahimtang, dili lamang para sa mga buhilaman sa tanggapahan, kun dili para usab sa lokal nga katawhan nga nagsalig sa kahimsog sa tanggapahan.

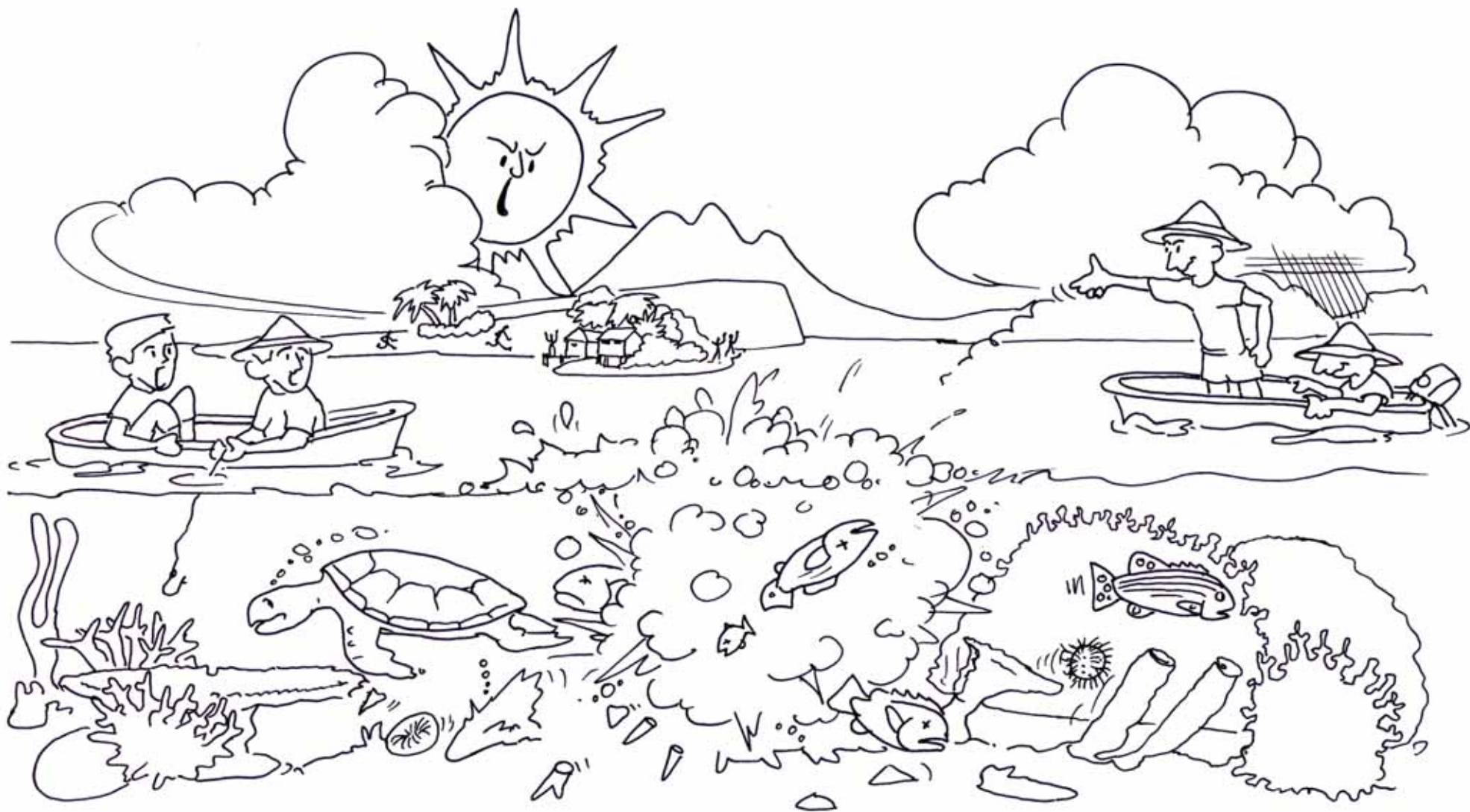
Tabang nga magpabiling limpiyo ang kadagatan ug tanggapahan pinaagi sa dili paglabay og mga bulsita nga plastic ug uban pang mga hugaw ngadto sa dagat ug kabaybayonan.

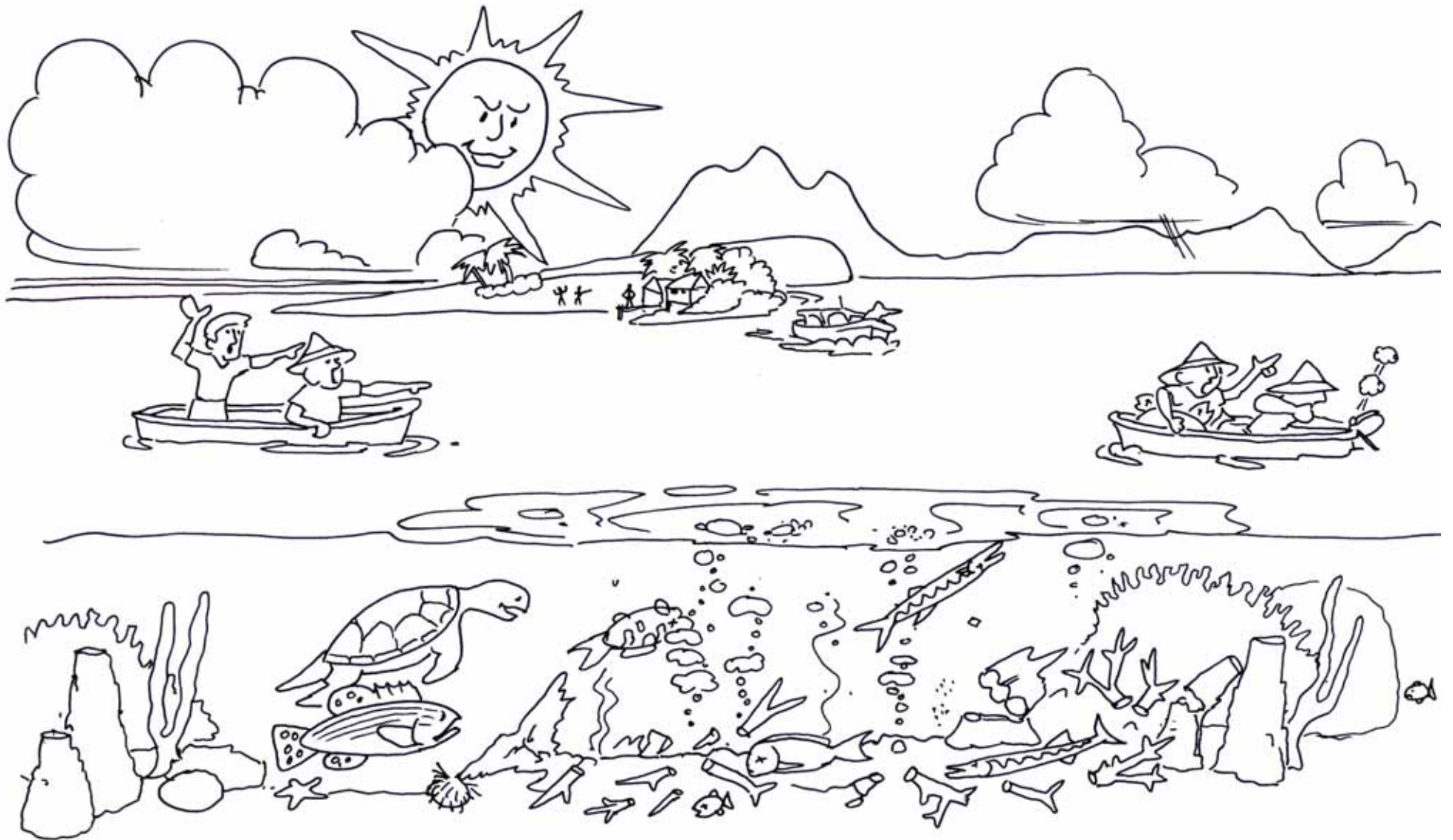
Ampingi pag-ayo ang mga tanggapahan. Ang tanggapahan nagkinahanglan og hataas nga katuigan aron motubo. Dali ra kaayo silang mabali kun atong matumban, matagakan og pundo o mabangga sa atong mga sakayan.

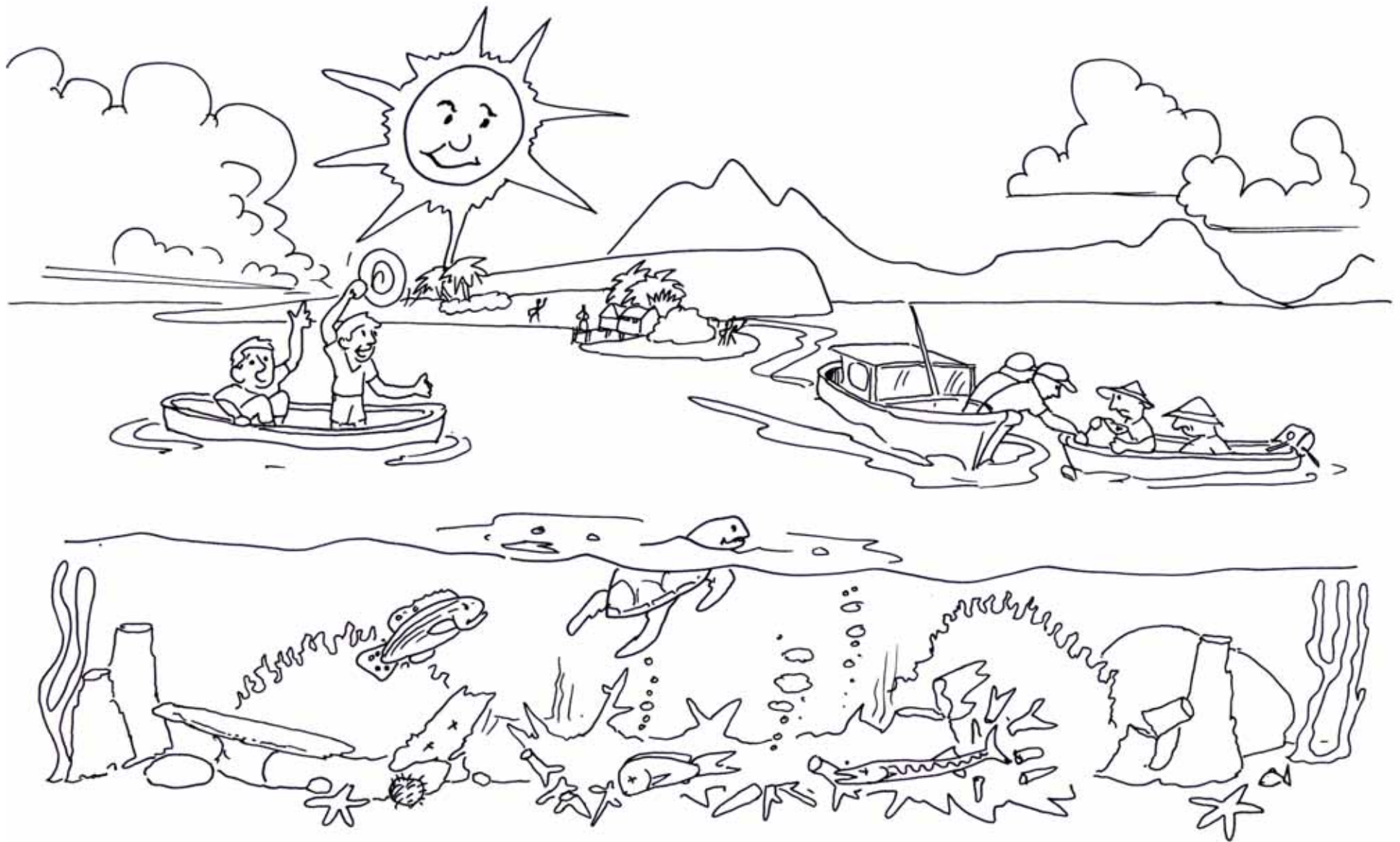
Si Sammy Lipti ug Tina Pawikan nagpuyo uban sa ilang mga higala diha sa tanggapanan. Apan makita ba nimo kun unsa ka peligro ang ilang nahimotangan karon?

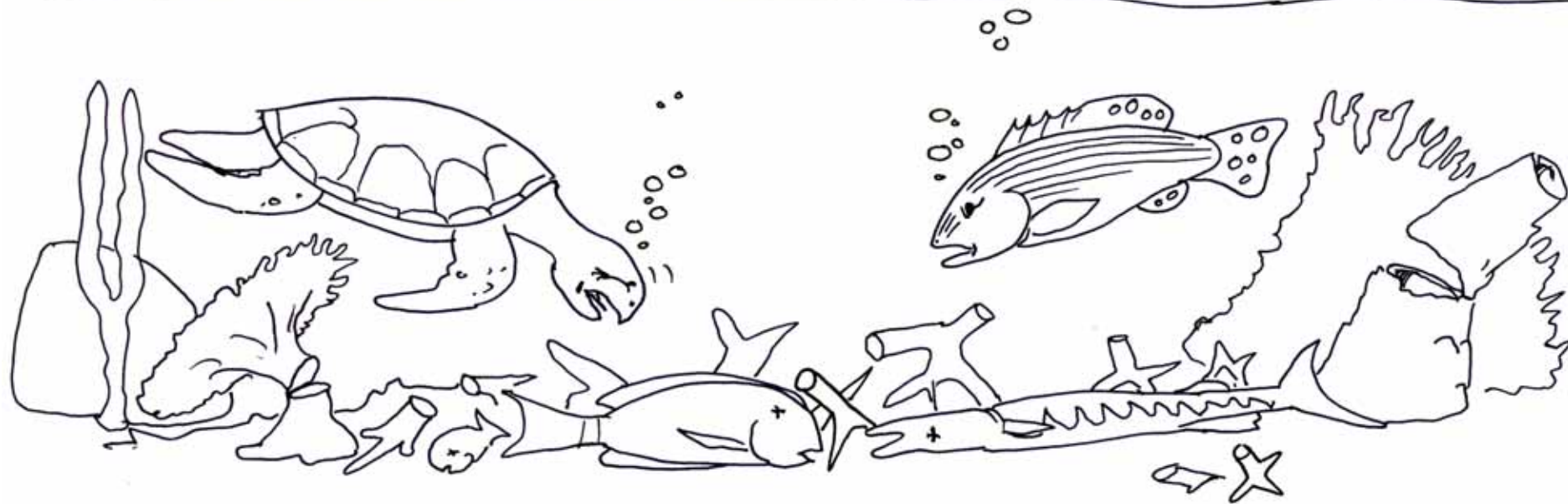
Sa walay pagpahibalo, ang mga dinamitero mihasmag! Si Sammy ug Tina miikyas aron maluwas ang ilang mga kinabuhi.

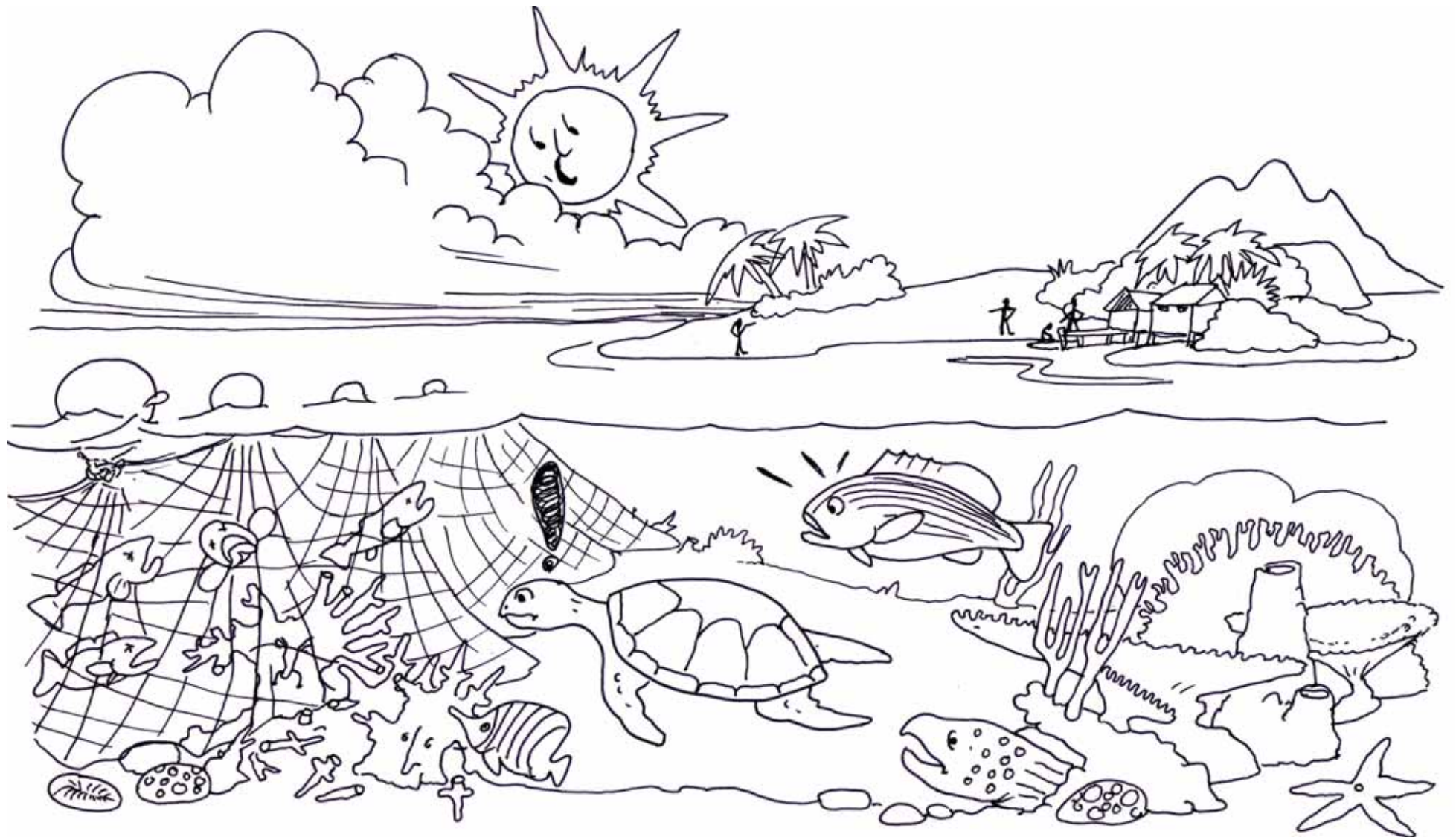
Apan suwerte kay dunay mga mananagat sa maong lugar nga mipahibalo sa Patrol Boat.
Gigukod ang mga dinamitero.

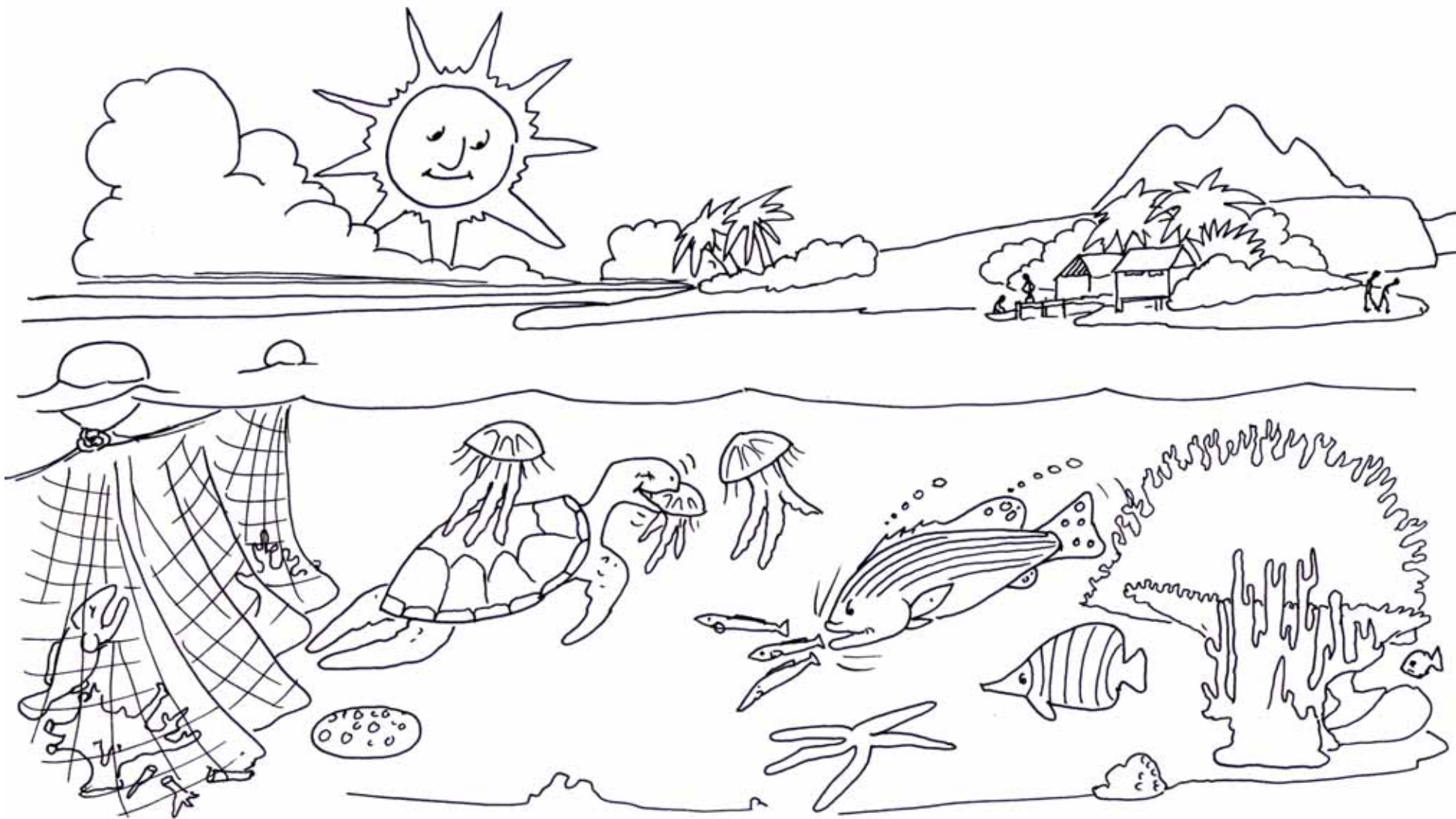
Yehehh, nadakpan ang mga dinamitero! Bisan pa man kun sila palayason sa maong lugar ug multahan, kini kulang kun itandi sa mga kadaut nga ilang nahimo.

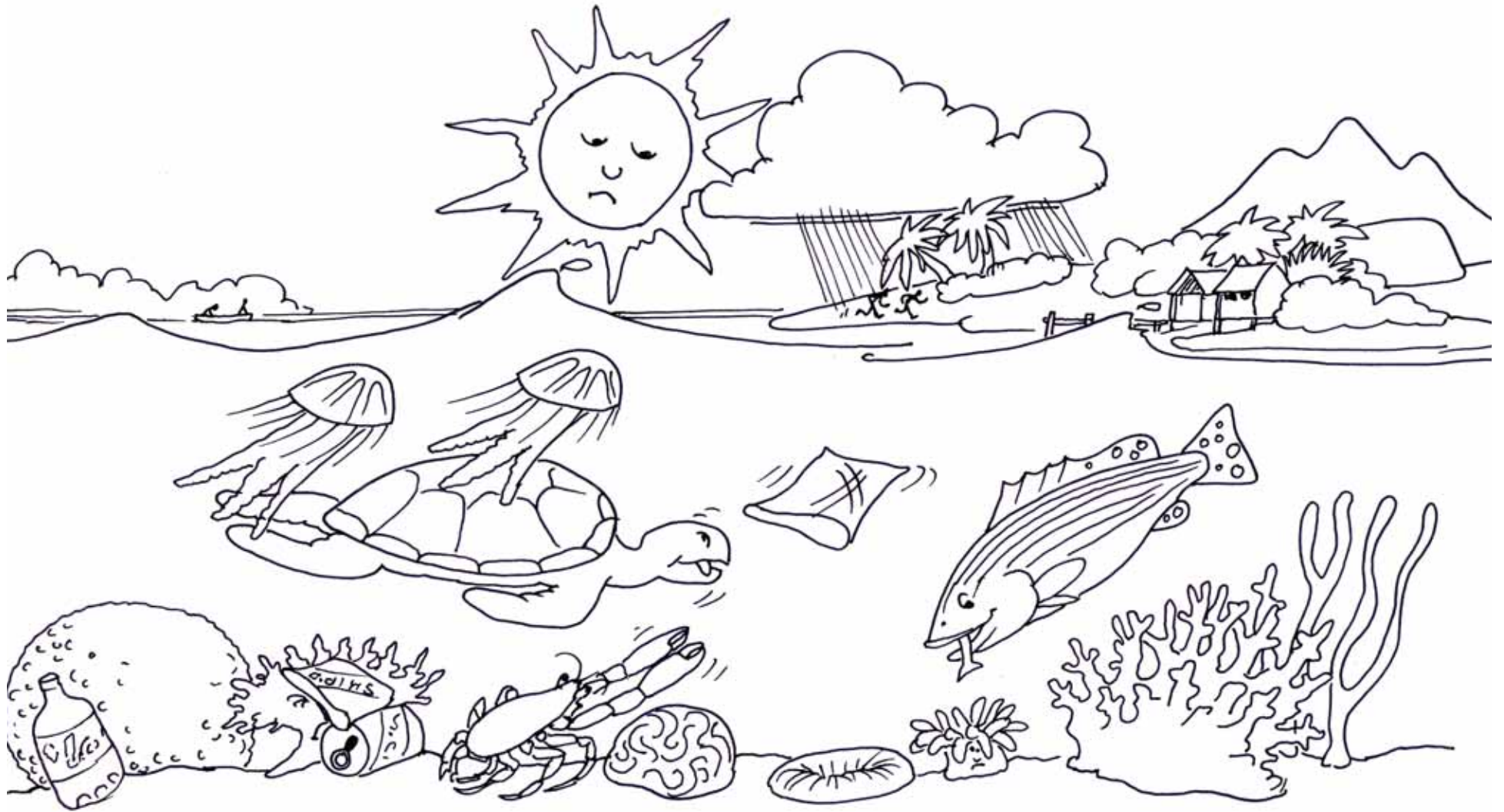
Si Sammy ug Tina dili na makapuyo niining dapita.. Ang ilang pinuy-anan nadugmok ug ang ilang mga kahigalaan nangamatay na.

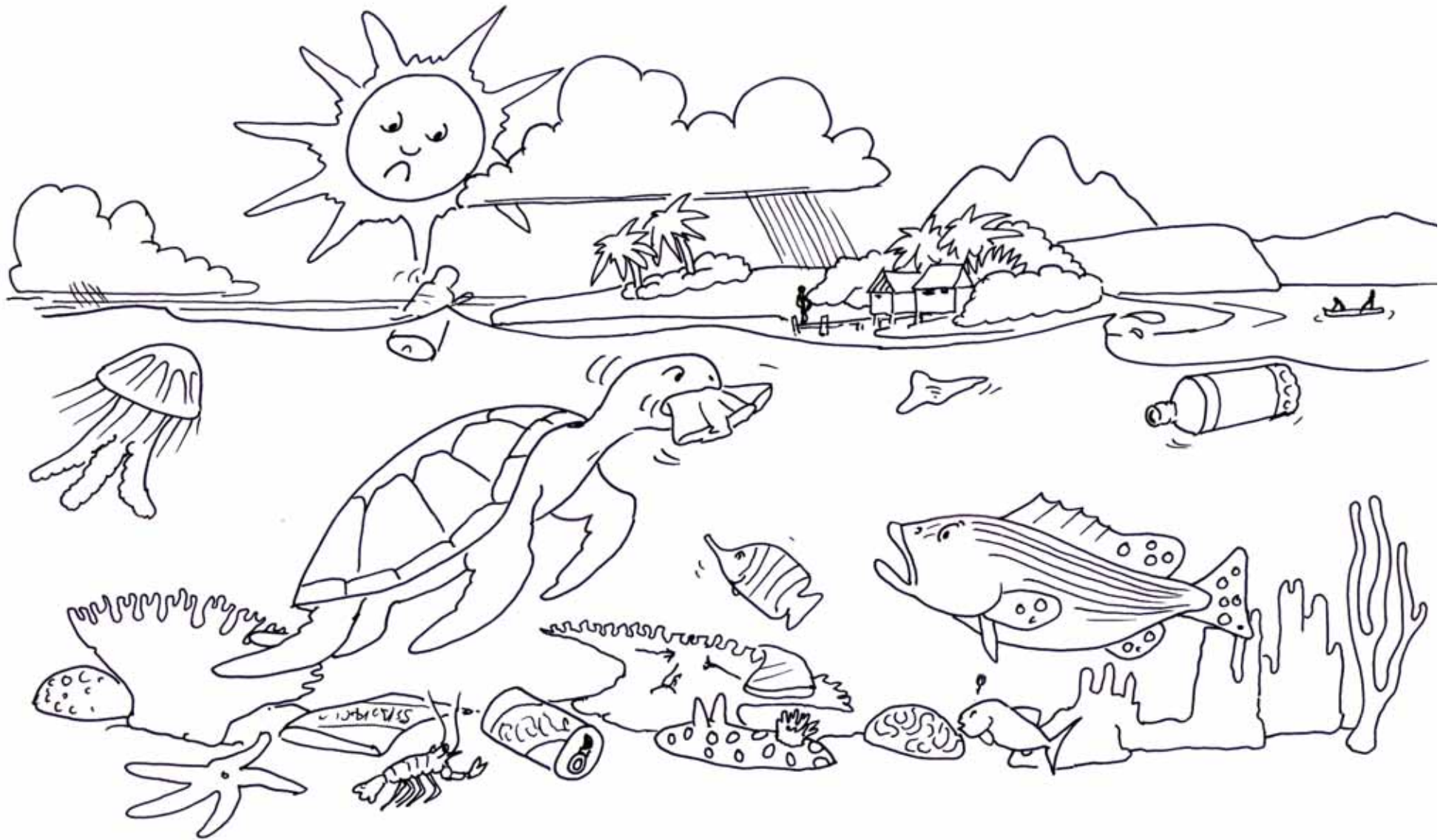
Samtang nangita sila og mas maayo nga lugar kapuyan, usa ka dakong pukot ang mibabag kanila. Kay madakop man sa pukot ang tanan nga maagian niini, kinahanglan nga mangita sila og lain nga kaagian.

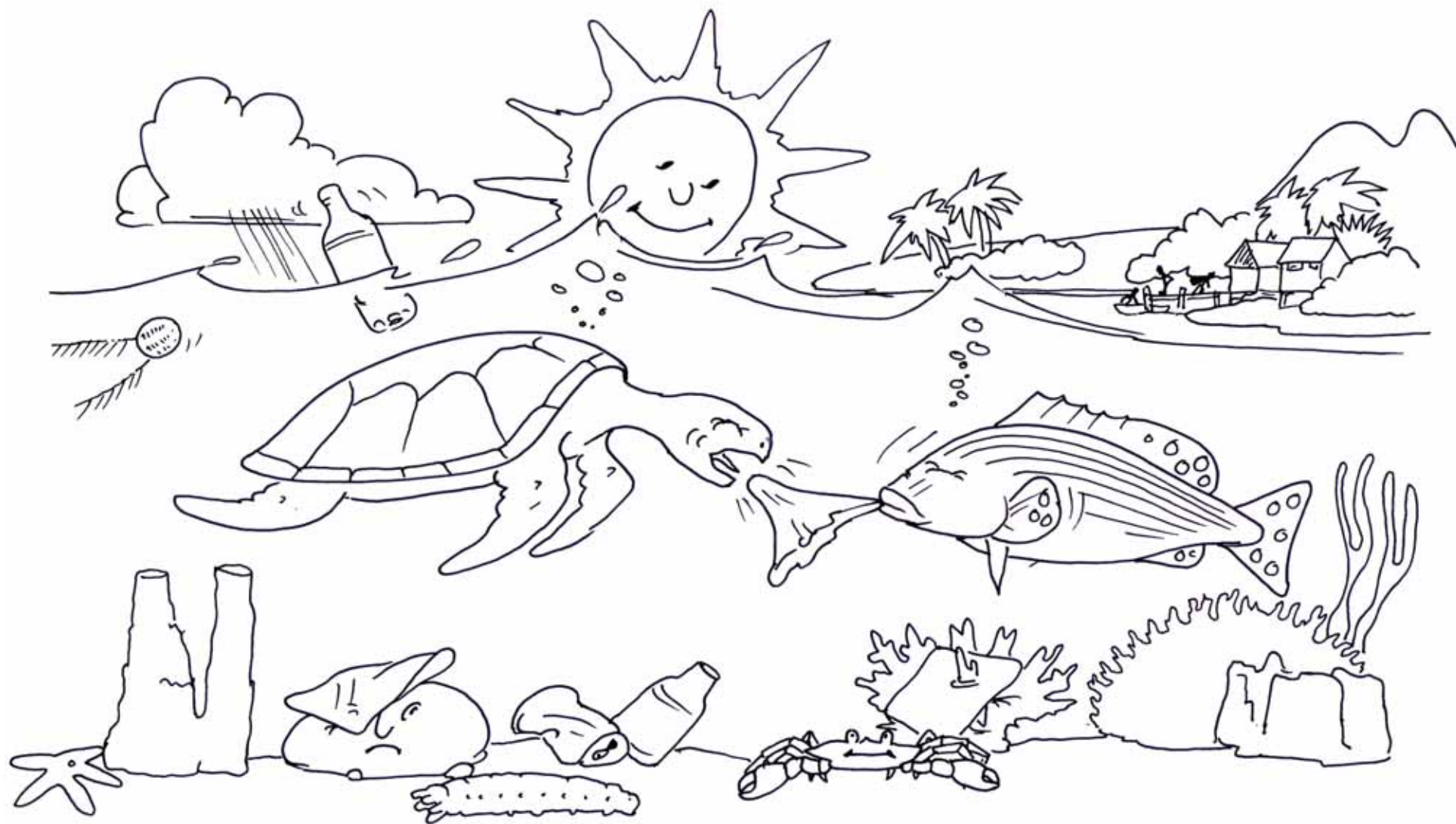
Sa dihang luwas na sila gikan sa pukot, nakakita sila og pagkaon. Gigutom gyud sila pag-ayo human sa ilang hataas nga paglangoy ug ang mga sabay ug isda nga ilang gimeryenda ila gyud nga nahurot dayon.

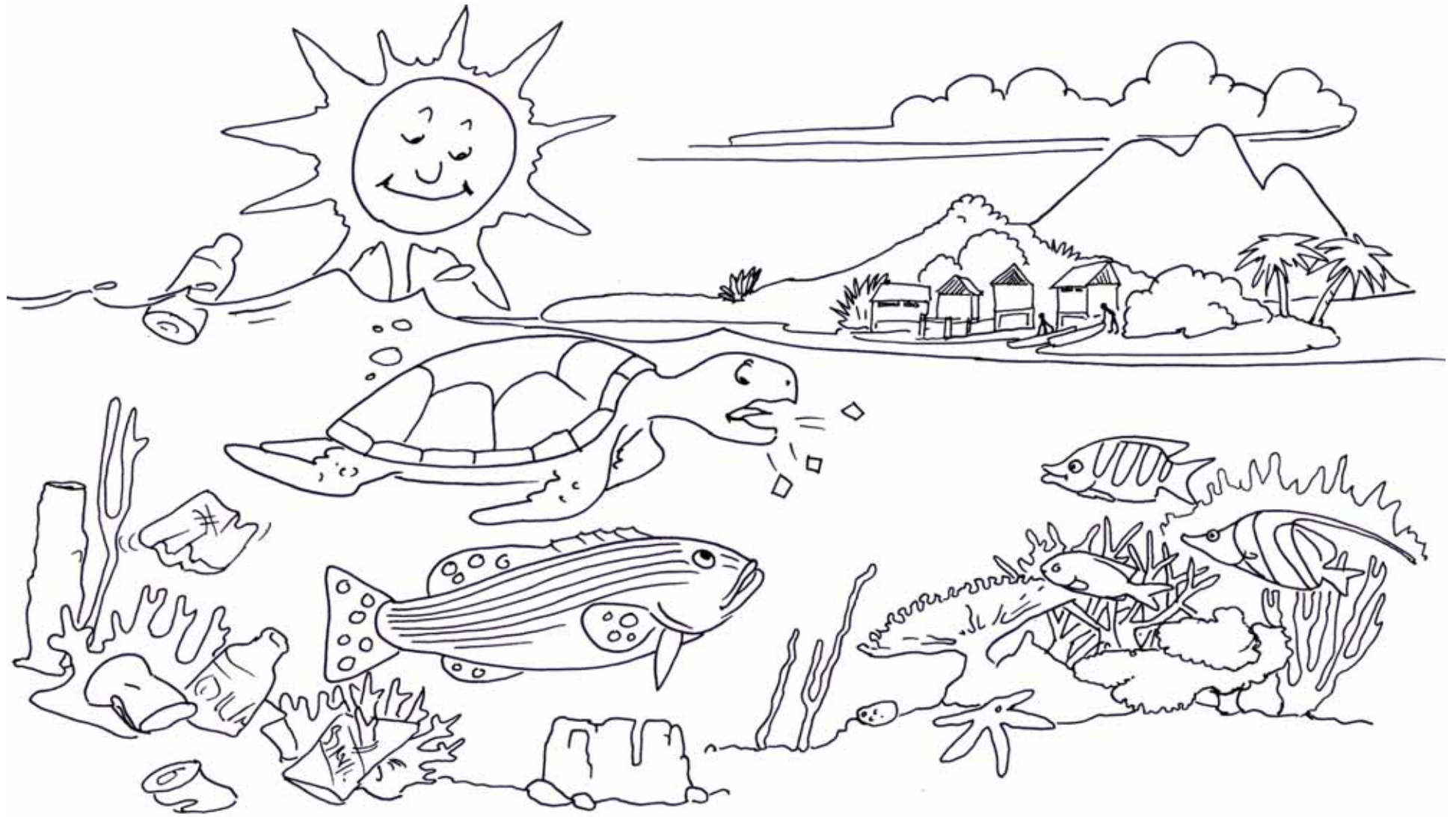
Samtang si Sammy mitulon sa iyan panihapon nga isda, si Tina nakakita og murag mas lamian nga pagkaon. Apan, sakto ba kaha ang naa sa iyang huna-huna?

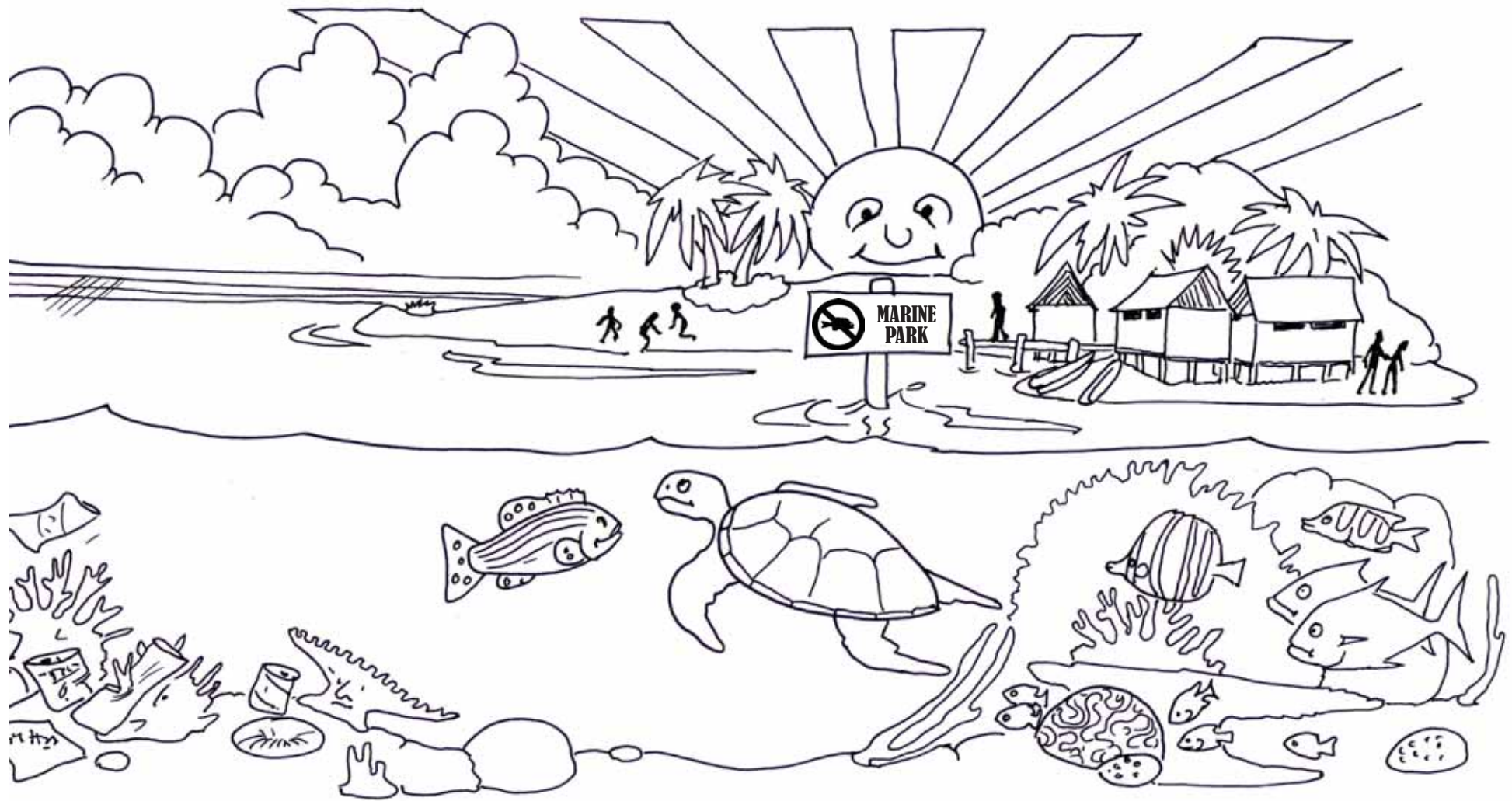
Usa ka makapatay nga plastic nga bulsita ang hapit na mosamong sa tutunlan ni Tina!
Maluwas kaha siya ni Sammy?

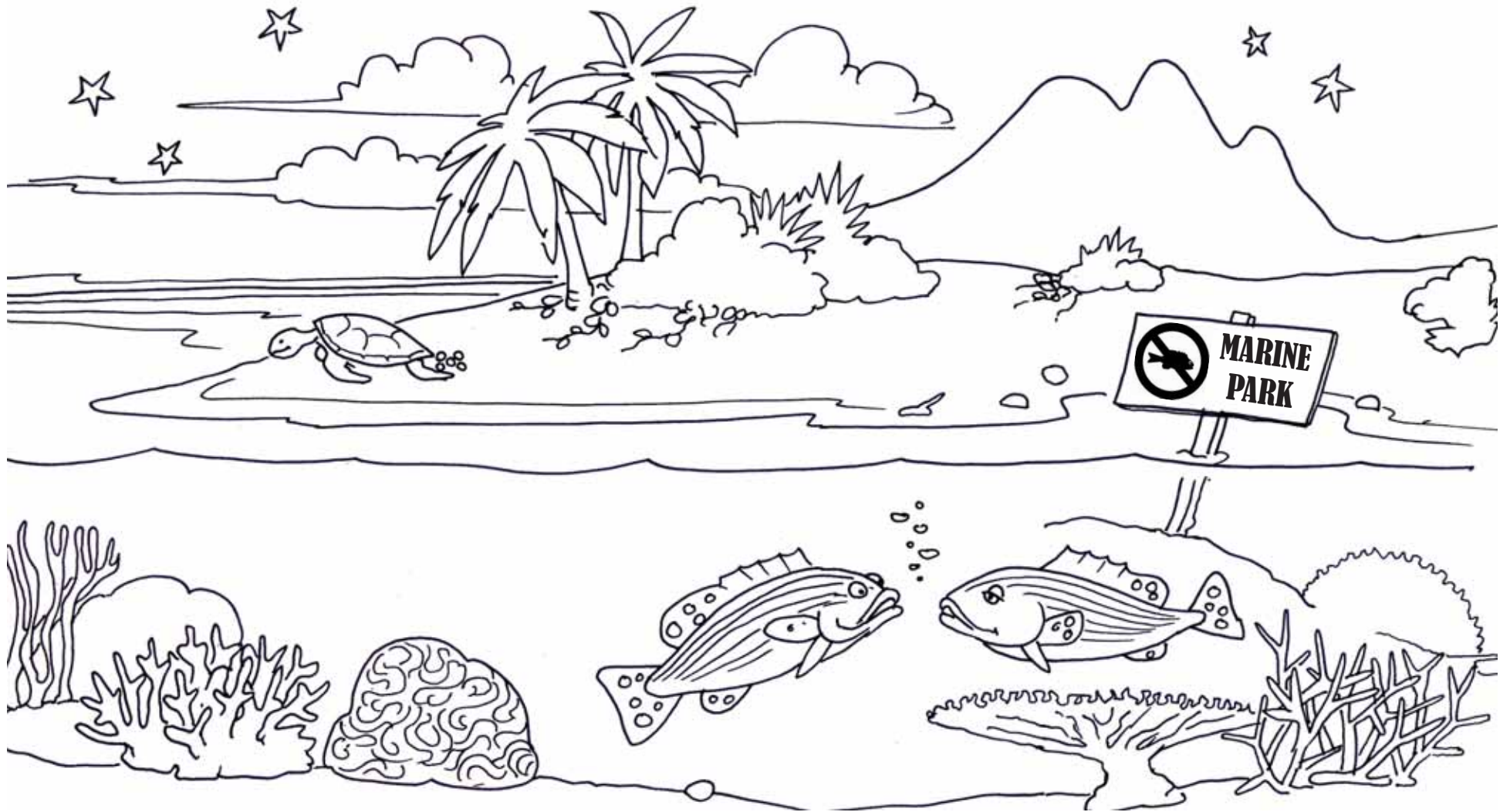
Sa sakto nga takna, kini ang gibuhat ni Sammy! Iyang gibira ang plastic nga bulsita gikan sa baba ni Tina!

Gamay na lang gyud ang kulang! Salamat gayud kay dunay mga maayong higala! Si Sammy ug Tina nagkasinabot nga panahon na gyud nga mangita sila og mas luwas nga kapuy-an.

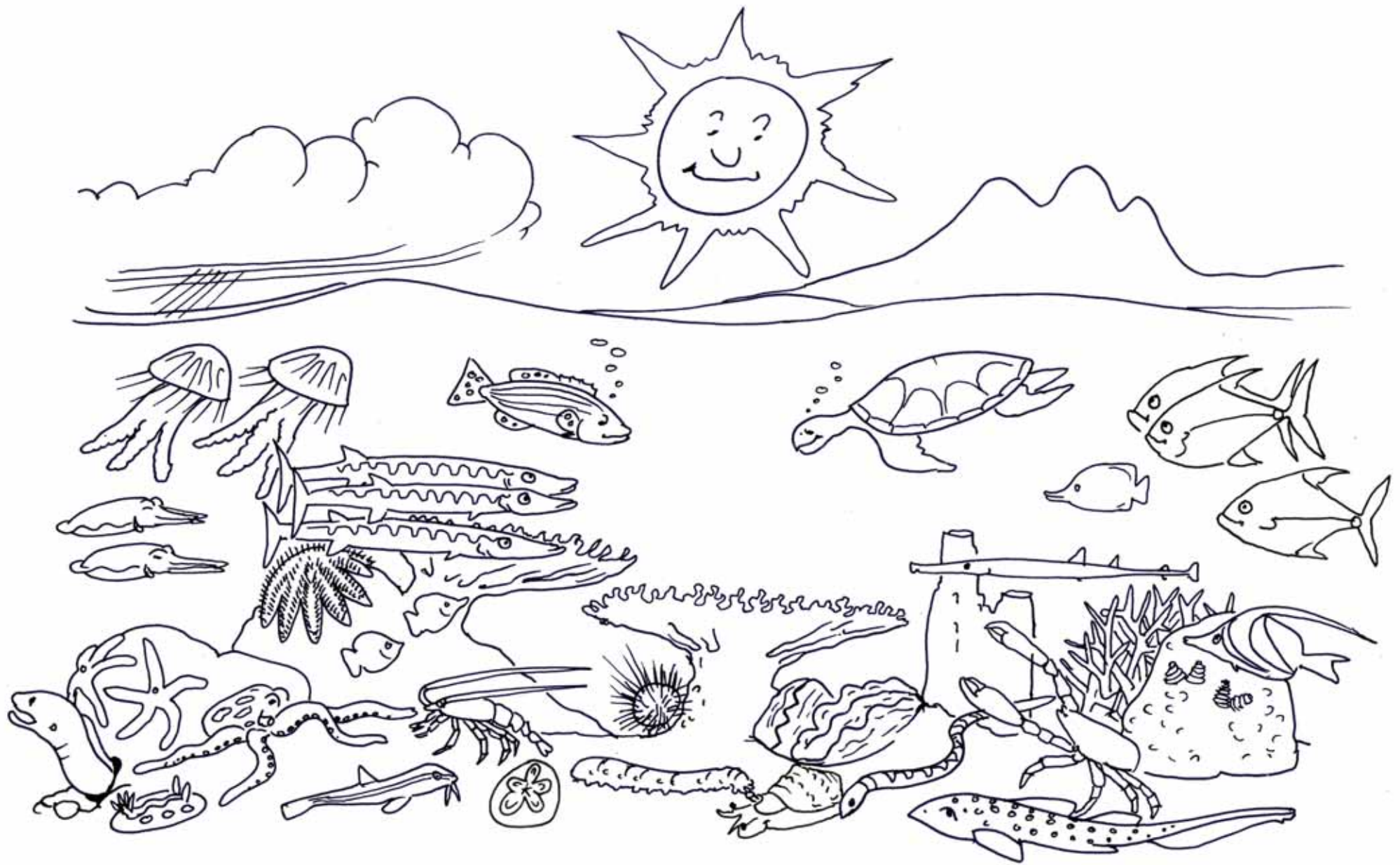
Ilang gibyaan ang busara ug nangita sila ug lugar diin layo sila sa peligro - usa ka protektado nga tanggapanan sulod sa usa parke sa kadagatan diin wala itugot ang pagpanagat.

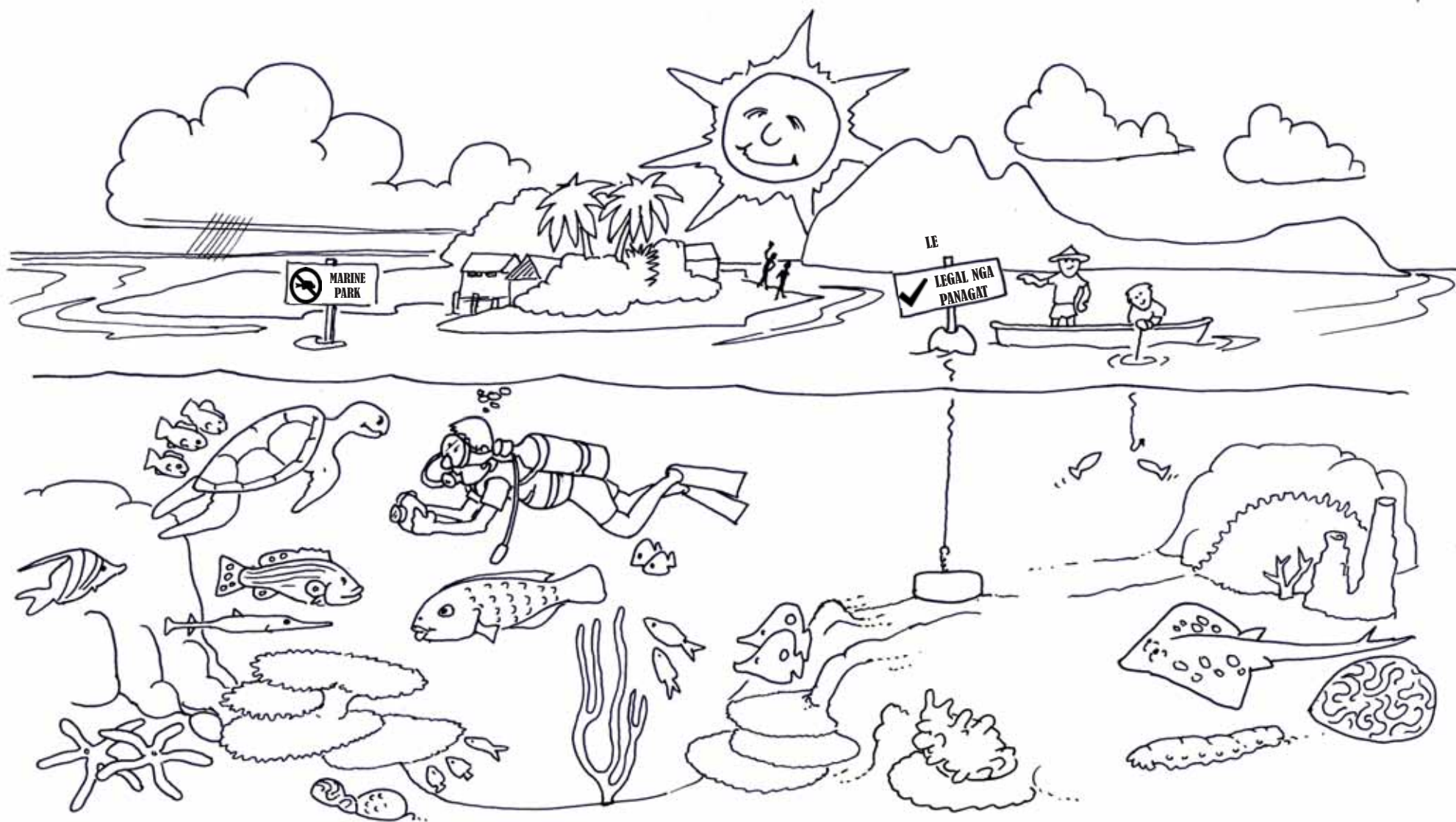
Swerte gyud! May matahom nga babayeng lipti nga nagpaabot ni Sammy ug baybayon nga balason diin si Tina luwas nga makayagyag sa iyang mga itlog!

Usa kini ka maanindot nga lugar sa pag-amuma og pamilya! Kun kita magtinabangay pag-amping sa atong tanggapahan, mosanay gyud ang mga isda ug kini makaayo kanatong tanan.

Duna pay daghang matang sa mga buhilaman sa tanggapahandinhi. Pila ang imong nakit-an?

Ang mga turistang magsasalum ganahan moanhi niining dapita! Sa dili madugay, modaghan ang mga isda sulod sa sanktwaryo ug ang pipila kanila moadto sa gawas - ug kini makalipay gayud sa mga mananagat!

